Universiteit Leiden
The Netherlands

De bescherming van immateriële contractuele belangen in het schadevergoedingsrecht

Beumers, M.T.

Citation
Beumers, M. T. (2021, June 30). *De bescherming van immateriële contractuele belangen in het schadevergoedingsrecht*. *Meijers-reeks*. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/3193531

Version:	Publisher's Version
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/3193531

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

Leiden University Repository

The handle https://hdl.handle.net/1887/3193531 holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Beumers, M.T.
Title: De bescherming van immateriële contractuele belangen in het schadevergoedingsrecht
Issue Date: 2021-06-30

Literatuur

Abas *NTBR* 2007

P. Abas, 'Aantasting in een persoonlijkheidsrecht als verondersteld in art. 6:106 lid 2 BW', *NTBR* 2007/24, p. 194-198.

Ackermann 2007

T. Ackermann, *Der Schutz des negativen Interesses*, Tübingen: Mohr Siebeck 2007.

Ady *ZGS* 2003

J. Ady, 'Schadensersatz statt der Leistung bei Vermögens- und Nichtvermögensschäden', *ZGS* 2003, p. 13-17.

Altmeppen *DB* 2001

H. Altmeppen, 'Untaugliche Regeln zum Vertrauensschaden under Erfüllungninteresse im Schuldrechtsmodernisierungentwurf', *DB* 2001, p. 1399-1405.

Andrews e.a. 2017

N. Andrews e.a, *Contractual Duties: Performance, Breach, Termination and Remedies,* Londen: Sweet & Maxwell 2017.

Arnold *ZGS* 2003

A. Arnold, 'Rücktritt und Schadensersatz', *ZGS* 2003, p. 427-434.

Asser/Van Goudoever 1913

H. van Goudoever, *Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch burgerlijk recht. 3: Verbintenissenrecht: 1e stuk,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1913.

Asser/Kamphuisen & Van Andel 1960

P.W. Kamphuisen & J. van Andel, *Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch burgerlijk recht. 3: Verbintenissenrecht: 3de stuk: bijzondere overeenkomsten,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1960.

Asser/Losecaat Vermeer 1958

P.A.J. Losecaat Vermeer, *Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch burgerlijk recht. 3: Verbintenissenrecht: 1ste stuk,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1958.

Asser/Rutten 1978

L.E.H. Rutten, *Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. De verbintenis in het algemeen,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1978.

Asser/Rutten 1983

L.E.H. Rutten, *Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. De verbintenis uit de wet,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1983.

Asser/Sieburgh 6-I 2016

C.H. Sieburgh, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 6. Verbintenissenrecht. Deel I. De verbintenis in het algemeen, eerste gedeelte,* Deventer: Wolters Kluwer 2016.

Asser/Sieburgh 6-II 2017
C.H. Sieburgh, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 6. Verbintenissenrecht. Deel II. De verbintenis in het algemeen, tweede gedeelte,* Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Asser/Sieburgh 6-III 2018
C.H. Sieburgh, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 6. Verbintenissenrecht. Deel III. Algemeen overeenkomstenrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Asser/Tjong Tjin Tai 7-IV 2014
T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 7. Bijzondere overeenkomsten. Deel IV. Opdracht, incl. de geneeskundige behandelingsovereenkomst en de reisovereenkomst*, Deventer: Kluwer 2014.

Asser/Tjong Tjin Tai 7-IV 2018
T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 7. Bijzondere overeenkomsten. Deel IV. Opdracht, incl. de geneeskundige behandelingsovereenkomst en de reisovereenkomst*, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Avraham *Toronto LJ* 2005
R. Avraham, 'Should pain-and-suffering damages be abolished from tort law? More experimental evidence', *Toronto LJ* 2005, p. 941-979.

Bakels 2011
F.B. Bakels, *Ontbinding van overeenkomsten* (Mon. BW B58), Deventer: Kluwer 2011.

Barendrecht *NJB* 2002
J.M. Barendrecht, 'Aansprakelijkheid en welzijn', *NJB* 2002, p. 605-617.

Bartl *NJW* 1972
H. Bartl, 'Die Urlaubsreise und ihre Beeinträchtigung', *NJW* 1972, p. 505-511.

Bartl *NJW* 1979
H. Bartl, 'Das neue 'Reisevertragsrechts'', *NJW* 1979, p. 1384-1390.

Beale 1996
H. Beale, 'Exceptional Measures of Damages in Contract', in P. Birks (red), *Wrongs and Remedies in the Twinty-First Century,* Oxford: Clarendon Press 1996.

Beale e.a. 2018
H. Beale e.a., *Chitty on Contracts,* Londen: Sweet & Maxwell 2018.

Beatson e.a. 2016
J. Beatson e.a., *Anson's Law of Contract*, Oxford: Oxford University Press 2016.

Ben-Shahar & Porat *Columbia LR* 2018
O. Ben-Shahar & A. Porat, 'The Restoration Remedy in Private Law', *Columbia LR* 2018, p. 1901-1951.

Benderf *NJW* 1986
B. Benderf, 'Die Berechnung der Entschädigung wegen vertaner Urlaubszeit', *NJW* 1986, p. 1721-1725.

Benecke & Pils *Jur. Ar.* 2007
M. Benecke & M.J. Pils, 'Der Ersatz des Nutzungsinteresses – Nutzungsersatz für eigenwirtschaftlich genutzte Gegenstände als Schwäche der Differenzmethode', *Jur Ar* 2007, p. 241-244.

Van den Beuken *Sociaal Recht* 1992
A.M.P.C. van den Beuken, 'Vergoeding van immateriële schade: is art. 1637x BW overbodig?', *Sociaal Recht* 1992, p. 8-12.
Beumers *NTBR* 2016
M.T. Beumers, 'Schadevergoeding voor genotsderving en teleurstelling', *NTBR* 2016/25, p. 169-178.
Beumers *NTBR* 2017
M.T. Beumers, 'Schadevergoeding voor gederfd woongenot', *NTBR* 2017/27, p. 184-192.
Beumers & Van Vught *AA* 2018
M.T. Beumers & K.A.M. van Vught, 'Ontbinding en vervangende schadevergoeding: lood om oud ijzer?', *AA* 2018, p. 99.
Bergmann *NJW* 2018
S. Bergmann, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 21.11.2017 – X ZR 111/16', *NJW* 2018, p. 791.
Bitter *AcP* 2005
G. Bitter, 'Wertverlust durch Nutzungsausfall', *AcP* 2005, p. 743-794.
Blaurock *NJW* 1980
U. Blaurock, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 12. 5. 1980 – VII ZR 158/79 (Oldenburg)', *NJW* 1980, p. 1949-1950.
Bloembergen *Advocatenblad* 1952
A.R. Bloembergen, 'Omvang der schadevergoeding bij wanprestatie en onrechtmatige daad', *Advocatenblad* 1952, bijlage, p. 36-54.
Bloembergen 1965
A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding bij onrechtmatige daad,* Deventer: Kluwer 1965.
Bloembergen *NJB* 1970
A.R. Bloembergen, 'Ideële schade in Europees verband', *NJB* 1970, p. 125-130.
Bloembergen 1982
A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding. Deel 1: Algemeen* (Mon. NBW B34*),* Deventer: Kluwer 1982.
Bloembergen 2002
A.R. Bloembergen, 'Een halve eeuw schadevergoeding', in J. Spier & W.A.M. van Schendel (red), *Schadevergoeding: een eeuw later,* Deventer: Kluwer 2002.
Van Boeschoten *Advocatenblad* 1952
C.D. van Boeschoten, 'Omvang van de schadevergoeding bij wanprestatie en onrechtmatige daad', *Advocatenblad* 1952, bijlage, p. 1-33.
Böhmer *MDR* 1964
E. Böhmer, 'Immaterieller Schaden ist kein Vermögensschaden', *MDR* 1964, p. 543-544.
Van Boom *A&V* 1997
W.H. van Boom, 'Schadevergoeding ex artikel 35 BOPZ', *A&V* 1997, p. 46-47.
Van Boom 2020
W.H. van Boom, *Privaatrecht en markt,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2020.
Braschos 1979
F.J. Braschos, *Der Ersatz immaterieller Schäden im Vertragsrecht*, Keulen: Heymanns 1979.

Van Brakel 1948
S. van Brakel, *Leerboek van het Nederlandse verbintenissenrecht, eerste deel,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1948.
Bruch 2004
A. Bruch, *Der Ersatz frustrierter Aufwendungen nach § 284 BGB und das Verhältnis zur Rentibilitätsvermutung,* Bayreuth: P.C.O. Verlag 2004.
Bunzel 2007
C. Bunzel, *Der Ersatz vergeblicher Aufwendungen im modernisierten Schuldrecht,* Berlijn: Peter Lang 2007.
Burger *NJW* 1980
T. Burger, 'Die Haftung des Reiseveranstalters für nutzlos aufgewendete Urlaubszeit', *NJW* 1980, p. 1249-1254.
Burrows *LMCLQ* 1984
A.S. Burrows, 'Mental distress damages in contract – a decade of change', *LMCLQ* 1984, p. 119-134.
Burrows 2004
A.S. Burrows, *Remedies for Torts and Breach of Contract,* Oxford: Oxford University Press 2004.
Burrows 2019
A.S. Burrows, *Remedies for Torts, Breach of Contract, and Equitable Wrongs,* Oxford: Oxford University Press 2019.
MüKoBGB/Busche, 8. Aufl. 2018, BGB, § 157
J. Busche, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB, Band 1: Allgemeiner Teil §§ 1-240, AllgPersönlR, ProstG, AGG, § 157*, München: C.H. Beck 2018.

Campell & Halson *JCL* 2015
D. Campell & R. Halson, 'Expectation or Reliance: One Principle or Two?', *JCL* 2015, p. 231-243.
Canaris *DB* 2001
C.W. Canaris, 'Schadenersatz wegen Pflichtverletzung, anfängliche unmoglichkeit und Aufwendungersatz im Entwurf des Schuldrechtsmodernisierungsgesetzes', *DB* 2001, p. 1815-1824.
Canaris *JZ* 2001
C.W. Canaris, 'Die Reform des Rechts der Leistungsstörungen', *JZ* 2001, p. 499-525.
Canaris 2002
C.W. Canaris, 'Aquivalenzvermutung und Aquivalenzwahrung im Leistungsstörungsrecht des BGB', in R. Wank e.a. (red), *Festschrift für Herbert Wiedemann zum 70. Geburtstag,* München: C.H. Beck 2002.
Capper *LQR* 2000
D. Capper, 'Damages for distress and disappointment – The limits of Watts v. Morrow', *LQR* 2000, p. 553-557.
Capper *LQR* 2002
D. Capper, 'Damages for distress and disappointment – Problem solved?', *LQR* 2002, p. 193-196.
Carty *MLR* 1976
H. Carty, 'Contract Theory and Employment Reality', *MLR* 1976, p. 240-245.

Chandler & Devenney *LS* 2008
A. Chandler & J. Devenney, 'Breach of contract and the expectation deficit: inconvenience and disappointment', *LS* 2008, p. 126-154.
Chen-Wishart 2014
M. Chen-Wishart, *Contract Law,* Oxford: Oxford University Press 2014.
Clarke *CLJ* 1972
M.A. Clarke, 'Damages for pre-contract expenditure', *CLJ* 1972, p. 22-24.
Coing *JZ* 1958
H. Coing, 'Zur Entwicklung des zivilrechtlichen Persönlichkeitsschutzes', *JZ* 1958, p. 558-560.
Coote *CLJ* 1997
B. Coote, 'Contract Damages, Ruxley, and the Performance Interest', *CLJ* 1997, p. 537-570.
Craswell *San Diego LR* 2003
R. Craswell, 'Instrumental Theories of Compensation: A Survey', *San Diego LR* 2003, p. 1135-1180.

Van Dam 2015
C.C. van Dam, *Aansprakelijkheidsrecht. Deel 1: rechtsbescherming, rechtsmiddel en rechtsherstel,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2015.
Van Dam 2020
C.C. van Dam, *Aansprakelijkheidsrecht,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2020.
Dawson *NZULR* 1984
F. Dawson, 'General Damages in Contract for Non-pecuniary Loss', *NZULR* 1984, p. 232-260.
Diederichsen *VerS* 2005
A. Diederichsen, 'Neues Schadensersatzrecht: Fragen der Bemessung des Schmerzensgeldes und seiner prozessualen Durchsetzung', *VerS* 2005, p. 433-442.
Drucker *RM* 1889a
H.L. Drucker, 'Bescherming van rechten, die niet op geld waardeerbaar zijn (I)', *RM* 1889, p. 1-21.
Drucker *RM* 1889b
H.L. Drucker, 'Bescherming van rechten, die niet op geld waardeerbaar zijn (II)', *RM* 1889, p. 369-411.
Drucker *RM* 1892
H.L. Drucker 'Bescherming van rechten, die niet op geld waardeerbaar zijn (III)', *RM* 1892, p. 176-242.
Dunz *JZ* 1984
W. Dunz, 'Schadenersatz für entgangene Sachnutzung', *JZ* 1984, p. 1010-1015.
Dworkin *JLS* 1980
R.M. Dworkin, 'Is Wealth a Value?', *JLS* 1980, p. 191-226.
Dworkin 2000
R.M. Dworkin, *Sovereign Virtue: The Theory and Practice of Equality*, Cambridge, MA: Harvard University Press 2000.

Van Eijssell *Themis* 1911
A.P.Th. Eijssell, 'Het wetsvoorstel omtrent de onregtmatige daad en de regtszekerheid', *Themis* 1911, p. 568-617.
Ellers 2005
H. Ellers, *Der Ersatz vergeblicher Aufwendungen,* Baden Baden: Nomos 2005.
Emaus 2013
J.M. Emaus, *Handhaving van EVRM-rechten via het aansprakelijkheidsrecht: over de inpassing van de fundamentele rechtsschending in het Nederlandse burgerlijk recht,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2013.
Emmerich 2005
V. Emmerich, 'Aufwendungsersatz und Rentabilitätsvermutung', in W. Baumann e.a. (red), *Festschrift für Gerhard Otte zum 70. Geburtstag*, München: Sellier, European Law Publishers 2005.
Emmering *NJB* 1967
E. Emmering, 'Smartegeld', *NJB* 1967, p. 1179-1183.
Engelhard e.a. *NTBR* 2018
E.F.D. Engelhard e.a., 'Nieuwe schadesoorten', *NTBR* 2018/1, p. 1-3.
Enonchong *OJLS* 1996
N. Enonchong, 'Breach of Contract and Damages for Mental Distress', *OJLS* 1996, p. 617-640.
MüKoBGB/Ernst, 8. Aufl. 2019, BGB § 284
W. Ernst, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB, Band 2: Schuldrecht Allgemeiner Teil I, § 284*, München: C.H. Beck 2019.

Faust 2002
F. Faust, 'Ersatz vergeblicher Aufwendungen', in P. Huber & F. Faust (red), *Schuldrechtsmodernisierung: Einführung in das neue Recht,* München: C.H. Beck 2002.
Faust *JuS* 2010
F. Faust, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 09.07.2009 – IX ZR 88/08 (OLG Frankfurt a.M.)', *JuS* 2010, p. 69-70.
Fielenbach *NZV* 2013
M. Fielenbach, 'Nutzungsausfallentschädigung für gewerblich genutzte Kraftfahrzeuge', *NZV* 2013, p. 265-270.
Fielenbach *NZV* 2015
M. Fielenbach, 'Fühlbarkeit und Schadenminderungspflicht bei der Nutzungsausfallentschädigung', *NZV* 2015, p. 272-275.
Fleck *JZ* 2009
W. Fleck, 'Begriff und Funktion der „Billigkeit" bei § 284 BGB', *JZ* 2009, p. 1045-1053.
Friedman *LQR* 1995
D. Friedman, 'The Performance Interest in Contract Damages', *LQR* 1995, p. 628-656.
Führich *MDR* 2009
E. Führich, 'Entschädigung wegen nutzlos aufgewendeter Urlaubzeit', *MDR* 2009, p. 906-913.

Führich *NJW* 2018
E. Führich, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 29.5.2018 – X ZR 94/17', *NJW* 2018, p. 3175.

Von Gierke 1888
O. von Gierke, *Der Entwurf eines burgerlichen Gezetsbuchs und das deutsche Recht,* Leipzig: Duncker & Humbolt 1888.
Von Gierke 1917
O. von Gierke, *Deutsches Privatrecht. 3. Bd, Schuldrecht,* Leipzig: Duncker & Humbolt 1917.
Giesen 2014
I. Giesen, 'Herstel als er (juridisch) geen schade is: 'integriteitsschade'', in E.C. Huijsmans & M van der Weij (red), *Schade en herstel,* Den Bosch: Wolf Legal Publishers 2014.
Gillaerts & Keirse *MvV* 2020
P. Gillaerts & A.L.M. Keirse, 'De verklaring voor recht, voldoende belang(rijk)?', *MvV* 2020, p. 409-419.
Goodhart *LQR* 1972
A.L. Goodhart, 'Anglia Television Ltd. v. Reed', *LQR* 1972, p. 168-170.
Göthel *AcP* 2005
S.R. Göthel, 'Zu den Funktionen des Schmerzensgeldes im 19. Jahrhundert', *AcP* 2005, p. 36-66.
Greebe 1935
J.J.A.F. Greebe, *Enige rechtsvergelijkende beschouwingen over de vergoeding van onstoffelijke schade bij niet-nakoming van overeenkomsten en bij onrechtmatige daad,* Amsterdam: Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij 1935.
Grigoleit *ZGS* 2002
H.C. Grigoleit, 'Neuregelung des Ausgleichs „frustrierter" Aufwendungen (§ 284 BGB): Das ausgefallene Musical', *ZGS* 2002, p. 122-124.
Grunsky 1968
W. Grunsky, *Aktuelle Probleme zum Begriff des Vermögensschadens,* Bad Homburg vor der Höhe, Berlin, Zurich: Gehlen 1968.
Grunsky *JZ* 1973
W. Grunsky, 'Anmerkung bei BGH, Urteil v. 22. 2. 1973 – III ZR 22/71 (OLG Hamm)', *JZ* 1973, p. 425-247.
Grunsky *NJW* 1975
W. Grunsky, 'Entgängene Urlaubszeit als Verrnögensschaden', *NJW* 1975, p. 609-613.
Gsell 2003
B. Gsell, 'Aufwendungsersatz nach § 284', in B. Dauner-Lieb e.a. (red), *Das neue Schuldrecht in der Praxis,* Keulen, Berlijn, Bonn & München: Carl Heymanns 2003.
Gsell *NJW* 2006
B. Gsell, 'Aufwendungsersatz nach § 284', *NJW* 2006, p. 125-127.

Haas 2009
D. Haas, *De grenzen van het recht op nakoming,* Deventer: Kluwer 2009.

Haazen *WNPR* 2009
I. Haazen, 'Schade in een niet-rechtmatig belang', *WPNR* 2009, p. 827-837.
Hagen *JZ* 1983
H. Hagen, 'Entgangene Gebrauchvorteile als Vermögensschaden?', *JZ* 1983, p. 833-840.
Harder 2010
S. Harder, *Measuring Damages in the Law of Obligations*, Oxford: Hart Publishing 2010.
Harris, Ogus & Phillips *LQR* 1979
D. Harris, A. Ogus & J. Phillips, 'Contract Remedies and the Consumer Surplus', *LQR* 1979, p. 581-610.
Harris e.a. 2002
D. Harris e.a., *Remedies in Contract & Tort,* Londen: Butterworths 2002.
Hartlief *Kwartaalbericht Nieuw BW* 1989
T. Hartlief, 'Ontbinding en onmogelijkheid van ongedaanmaking', *Kwartaalbericht Nieuw BW* 1989, p. 36-39.
Hartlief 1994
T. Hartlief, *Ontbinding: over ongedaanmaking, bevrijding en rechterlijke bevoegdheden bij ontbinding wegens wanprestatie,* Deventer: Kluwer 1994.
Hartlief *NTBR* 2005
T. Hartlief, 'Hollandse toestanden: de Hoge Raad over 'wrongful life'', *NTBR* 2005/42, p. 232-248.
Hartlief *WPNR* 2005
T. Hartlief, 'Bewuste roekeloosheid: consistentie bij begrenzing in het privaatrecht', *WPNR* 2005, p. 953-954.
Hartlief *AV&S* 2008
T. Hartlief, 'Handhaving met smartengeld', *AV&S* 2008/34, p. 237-247.
Hartshorne *JCL* 2006
J. Hartshorne, 'Damages for Contractual Mental Distress after Farley v. Skinner', *JCL* 2006, p. 118-138.
Hebly 2019
M.R. Hebly, *Schadevaststelling en tijd,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2019.
Heldrich *NJW* 1967
A. Heldrich, 'Vergeudung von Freizeit als Vermögensschade', *NJW* 1967, p, 1737-1740.
Hoffmann *Edin LR* 2009
L. Hoffmann, 'The Achilleas: Custom and Practice or Foreseeability?', *Edin LR* 2009, p. 43-61.
Hofmann/Drion 1959
L.C. Hofmann & H. Drion, *Het Nederlandsch verbintenissenrecht. Eerste gedeelte: De algemene leer der verbintenissen,* Groningen: Wolters 1959.
Hofmann/Van Opstall 1976
L.C. Hofmann & S.N. van Opstall, *Het Nederlandsch verbintenissenrecht. Eerste gedeelte: artt. 1269-1301 en 1304-1348 B.W.,* Groningen: H.D. Tjeenk Willink 1976.

Hohloch 1981
G. Hohloch, 'Allgemeines Schadensrecht' in J. Schmude & F. Peters (red) *Gutachten und Vorschläge zur Uberarbeitung des Schuldrechts Bd. I*, Keulen: Bundesanzeiger-Verlagsgesellschaft 1981, p. 377-478.
Holthuijsen-van der Kop *WPNR* 2015
C.H.A. Holthuijsen-van der Kop, 'De redelijke toerekening en de deelregels anno 2015: een update', *WNPR* 2015, p. 520-527.
Honsell *JuS* 1976
H. Honsell, 'Die mißlungene Urlaubsreise', *JuS* 1976, p. 222-228.
Hudec *Corn LR* 1982
R.E. Hudec, 'Restating the 'Reliance Interest'', *Corn LR* 1982, p. 704-734.
Husa 2015
J. Husa, *A New Introduction to Comparative Law,* Oxford & Portland, OR: Hart Publishing 2015.

Jackson *ICLQ* 1977
B.S. Jackson, 'Injured Feelings Resulting from Breach of Contract', *ICLQ* 1977, p. 502-515.
Jahr *JZ* 1984
G. Jahr, 'Anmerkung bei BGH Urteil v. 15. 11. 1983 – VI ZR 269/81 (OLG Düsseldorf)', *JZ* 1984, p. 573-575.
Jansen *NJB* 1951
F.M.J. Jansen, 'Vergoeding voor (onstoffelijke) ideële schade', *NJB* 1951, p. 781-791.
Jansen *AA* 2014
C.J.H. Jansen, 'De invloed van het Bürgerliches Gesetzbuch (1900) op de Nederlandse beoefening van het privaatrecht in de eerste decennia van de 20e eeuw', *AA* 2014, p. 516-524.
Jansen *WPNR* 2017
K.J.O. Jansen, 'Het schadebegrip in de eenentwintigste eeuw', *WNPR* 2017, p. 39-45.
Von Jhering *Jher. Jb.* 1880
R. von Jhering, 'Ein Rechtsgutachten, betreffend die Gäubahn', *Jahrbuch fur die Dogmatik und heutigen römischen und deutschen Privatrechts* 1880, p. 40-107.
Von Jhering 1881
R. von Jhering, *Der Kampf um's Rechts,* Wenen: Manz'sche k.k. Hofverslags und Unversitäts-Buchhandlung 1881.

Karczewski *VerS* 2001
C. Karczewski, 'Der Referentenentwurf eines Zweiten Gesetzes zur Änderung schadensersatzrechtlicher Vorschriften', *VerS* 2001, p. 1071-1082.
Katan 2017
B. Katan, *Toerekening van kennis aan rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2017.
Katan *NTBR* 2019
B. Katan, 'Over verspilde vrije tijd en geschonden vertrouwen', *NTBR* 2019/23, p. 145-147.

Katzenmeier *JZ* 2002
C. Katzenmeier, 'Die Neuregelung des Anspruchs auf Schmerzensgeld', *JZ* 2002, p. 1029-1036.
Katzenmeier 2002
C. Katzenmeier, *Arzthaftung,* München & Berlijn: Mohr Siebeck 2002.
Keirse 2003
A.L.M. Keirse, *Schadebeperkingsplicht: over eigen schuld aan de omvang van de schade,* Deventer: Kluwer 2003.
Keirse *Contracteren* 2009
A.L.M. Keirse, 'De boot gemist: aanspraak op vergoeding van tevergeefs gemaakte kosten', *Contracteren* 2009, p. 33-39.
Keirse *NTBR* 2011
A.L.M. Keirse, 'Beter schadevergoedingsrecht begint bij beter onderscheid (deel II)', *NTBR* 2011/23, p. 166-170.
Knijp *NbBW* 2002
G.J. Knijp, 'Het abstracte karakter van vervangende schadevergoeding', *NbBW* 2002, p. 76-79.
Van Kogelenberg *MvV* 2009
M. van Kogelenberg, 'In de boot genomen: genotsderving komt niet vanzelfsprekend in aanmerking voor vergoeding als vermogensschade', *MvV* 2009, p. 40-45.
Van Kogelenberg *NTBR* 2009
M. van Kogelenberg, 'Het glas is halfvol… of halfleeg?', *NTBR* 2009/13, p. 100-106.
Köhler *Arch BR* 1891
J. Köhler, 'Die Ideale im Recht', *Arch BR* 1891, p. 161-265.
Van der Kooij 2019
D.A. van der Kooij, *Relativiteit, causaliteit en toerekening van schade,* Deventer: Wolters Kluwer 2019.
Kottenhagen *NTBR* 1998
R.J.P. Kottenhagen, 'Schadevergoeding voor immateriële schade; een rechtsgebied in een stroomversnelling?', *NTBR* 1998, p. 137-142.
Kramer *LQR* 2009
A. Kramer, 'The new test of remoteness in contract', *LQR* 2009, p. 408-415.
Kramer 2017
A. Kramer, *The law of contract damages,* Portland, OR: Hart Publishing 2017.
Kramer 2017b
A. Kramer, 'Proving Contract Damages', in G. Virgo & S. Worthington (red), *Commercial Remedies: Resolving Controversies,* Cambridge: Cambridge University Press 2017.
Krans 1999
H.B. Krans, *Schadevergoeding bij wanprestatie*, Deventer: Kluwer 1999.
Krans 2020
H.B. Krans, 'Prijsvermindering krachtens gedeeltelijke ontbinding als alternatief voor schadevergoeding', in C.G. Breedveld-de Voogd e.a. (red), *Sluitertijd – reflecties op het werk van Jaap Hijma*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Kronman *JLS* 1980
A.T. Kronman, 'Wealth Maximization as a Normative Principle', *JLS* 1980, p. 227-242.
Kruijswijk Jansen *VR* 2017
J. Kruijswijk Jansen, 'Nieuwe richtlijn pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen: veranderingen in aansprakelijkheidsregime?', *VR* 2017/103, p. 310-319.
Küppers 1976
K. Küppers, *Verdorbene Genüsse und vereitelte Aufwendungen in Schadensersatzrecht,* Karlsruhe: Verlag Versicherungswirtschaft 1976.
Kryla-Cudna *ERPL* 2018
K. Kryla-Cudna, 'Breach of Contract and Damages for Non-Pecuniary Loss', *ERPL* 2018, p. 515-535.

Land *PvJ* 1893
N.K.F. Land, 'Verplichting tot vergoeding van schade, door schuld veroorzaakt', *PvJ* 1893, nummers 43, 45 & 47.
Land/De Sarvornin Lohman IV 1907
N.K.F. Land & W.H. de Sarvornin Lohman, *Verklaring van het Burgerlijk Wetboek,* Haarlem: De erven F. Bohn 1907.
Landwehrmann *NJW* 1970
F. Landwehrmann, 'Freizeitbeeinträchtigungen und allgemeines Persönlichkeitsrecht', *NJW* 1970, p. 1867-1869.
Landwehrmann *NJW* 1972
F. Landwehrmann, 'Anmerkung bei KG Urteil v. 25. 11. 1971 – 12 U 1127/71', *NJW* 1972, p. 1204.
Lange *JZ* 1976
H. Lange, 'Adäquanztheorie, Rechtswidrigkeitszusammenhang, Schutzzwecklehre und selbständige Zurechnungsmomente', *JZ* 1976, p. 198-206.
Lange/Schiemann 2003
H. Lange & G. Schiemann, *Schadensersatz*, Tübingen: Mohr Siebeck 2003.
Lankhorst 1992
G.A. Lankhorst, 'Contractuele relativiteit', in A.R. Bloembergen (red), *Als een goed huisvader: opstellen aangeboden aan J.H. Nieuwenhuis,* Deventer: Kluwer 1992.
Larenz *VerS* 1963
K. Larenz, 'Zur Afgrenzung des Vermögensschaden vom ideellen Schaden', *VerS* 1963, p. 312-313.
Larenz 1965
K. Larenz, 'Der Vermögensbegriff im Schadensersatzrecht', in R. Dietz & H. Hübner (red), *Festschrift für Hans Carl Nipperdey zum 70. Geburtstag,* München & Berlijn: C.H. Beck 1965.
Larenz 1969
K. Larenz, 'Nutlos gewordene Auswendungen als erstattungsfähige Schäden', in M. Keller (red), *Festgabe zum 60. Geburtsdag von Karl Oftinger,* Zürich: Schulthess & Co 1969.
Laufs & Reiling *NJW* 1994
A. Laufs & E. Reiling, 'Schmerzengeld wegen schuldhafter Vernichtung deponierten Spermas?', *NJW* 1994, p. 775-776.

Lavrijssen *BB* 2009
N. Lavrijssen, 'Schadevegoeding wegens gederfd genot', *BB* 2009, p. 63-67.
Lawson 2016
R. Lawson, *Damages for Breach of Contract,* Londen: Sweet & Maxwell 2016.
De Leeuw & Tersteeg *Contracteren* 2019
N.A. de Leeuw & J.A. Tersteeg, 'Nederlandse Wet op de reisovereenkomst: (on)werkbaarheid in de praktijk,' *Contracteren* 2019, p. 62-72.
Lewis *King's LJ* 2008
J. Lewis, 'Can Damages Buy You Happiness? Damages for Distress after Farley v Skinner', *King's LJ* 2008, p. 113-134.
Lindenbergh 1995
S.D. Lindenbergh, 'Smartengeld bij tekortkomingen in de nakoming van een verbintenis', *BWKJ* 1995, p. 71-82.
Lindenbergh 1998
S.D. Lindenbergh, *Smartengeld,* Deventer: Kluwer 1998.
Lindenbergh *NJB* 1998
S.D. Lindenbergh, 'Eén miljoen smartengeld wegens geestelijk letsel. De deur op een kier?', *NJB* 1998, p. 351-356.
Lindenbergh *TvPr* 1999
S.D. Lindenbergh, 'De positie en handhaving van persoonlijkheidsrechten in het Nederlandse privaatrecht,' *TvPr* 1999, p. 1665-1707.
Lindenbergh *NTBR* 2004
S.D. Lindenbergh, 'Wat is de schade bij een teleurstellende 'houseparty' op reis?', *NTBR* 2004/43, p. 242-244.
Lindenbergh 2005
S.D. Lindenbergh, 'Schending en schade. Over aantasting van fundamentele rechten en eenheid in het schadevergoedingsrecht', *BWKJ* 2005, p. 305-327.
Lindenbergh 2011
S.D. Lindenbergh, 'Vermogensrechtelijke remedies bij schending van fundamentele rechten', in G.E. van Maanen & S.D. Lindenbergh (red), *EVRM en privaatrecht: is alles van waarde weerloos?,* Deventer: Kluwer 2011.
Lindenbergh *NTBR* 2019
S.D. Lindenbergh, 'Smartengeld wegens spanning, frustratie, ergernis en (ander) onbehagen?', *NTBR* 2019/20, p. 122-130
Lindenbergh 2014
S.D. Lindenbergh, *Schadevergoeding. [1] Algemeen, deel 1* (Mon. BW, B-34), Deventer: Kluwer 2014.
Lindenbergh 2020
S.D. Lindenbergh, 'Schadenfreude over 'Freudenschade', in C.G. Breedveld-de Voogd e.a. (red), *Sluitertijd – reflecties op het werk van Jaap Hijma*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.
Lindenbergh *GS Schadevergoeding,* art. 6:97 BW
S.D. Lindenbergh, *GS Schadevergoeding, commentaar op art. 6:97 BW* 2020 (laatst online geraadpleegd op 30 oktober 2020).

Lindenbergh & Van Kippersluis 2009
S.D. Lindenbergh & P.M. van Kippersluis, 'Non-pecuniary loss', in M. Faure (red), *Tort law and Economics, Encyclopedia of Law and Economics,* Cheltenham: Edward Elgar 2009.
Lorenz & Riehm 2002
S. Lorenz & T. Riehm, *Lehrbuch zum neuen Schuldrecht,* Munchen: C.H. Beck 2002.
Löwe *VerS* 1963
W. Löwe, 'Schadenersatz bei Nutzungsentgang von Kraftfahrzeugen', *VerS* 1963, p. 307-312.
Löwe *NJW* 1964
W. Löwe, 'Gebrauchsmöglichheit einer Sache als selbständiger Vermögenswert?', *NJW* 1964, p. 701-705.

Van Maanen *NTBR* 1999
G.E. van Maanen, 'Een arrest dat shockeert', *NTBR* 1999, p. 47-49.
Macdonald *JCL* 1994
E. Macdonald, 'Contractual damages for mental distress', *JCL* 1994, p. 134-155.
Mammey *NJW* 1969
G. Mammey, 'Schadensersatz für entgangene Urlaubstage', *NJW* 1969, p. 1150-1153.
Martis *MDR* 1998
R. Martis, 'Aktuelle Entwicklungen im Reiserecht', *MDR* 1998, p. 1381-1387.
Maslow 2015
C. Maslow, *Der Schutz des immateriellen Erfüllungsinteresses bei Vertragsverletzung durch Schadensersatz,* Tübingen: Mohr Siebeck 2015.
Maultzsch *JZ* 2010
F. Maultzsch, 'Der Schutz von Affektionsinteressen bei Leistungsstörungen im englischen und deutschen Recht', *JZ* 2010, p. 737-745.
McGregor 2014
H. McGregor, *McGregor on Damages,* Londen: Sweet & Maxwell 2014.
McKendrick *CLP* 1999
E. McKendrick, 'Breach of contract and the meaning of loss', *CLP* 1999, p. 37-73.
McKendrick & Graham *LMCLQ* 2002
E. McKendrick & M. Graham, 'The Sky is the Limit: Contractual Damages for Non-pecuniary Loss', *LMCLQ* 2002, p. 161-169.
McKendrick *OUCLJ* 2003
E. McKendrick, 'The Common Law at Work: the Saga of Alfred McAlpine Construction Ltd v Panatown Ltd', *OUCLJ* 2003, p. 145-180.
McLauchlan *NZULR* 1985
D.W. McLauchlan, 'Damages for pre-contract expenditure', *NZULR* 1985, p. 346-361.
McLauchlan *NZLR* 2007
D.W. McLauchlan, 'Reliance Damages for Breach of Contract', *NZLR* 2007, p. 417-457.
McLauchlan *LQR* 2011
D.W. McLauchlan, 'The redundant reliance interest in contract damages', *LQR* 2011, p. 23-27.

Medicus *NJW* 1989
D. Medicus, 'Das Luxusargument im Schadensersatzrecht', *NJW* 1989, p. 1889-1895.
Medicus 2000
D. Medicus, 'Allgemeines Schadensrecht – Insbesondere zur Grenzziehung zwischen Vermögens- und Nichtvermögensschaden', in C.W. Canaris & A Heldrich (red), *50 Jahre Bundesgerichtshof: Festgabe aus der Wissenschaft Bd. 1: Bürgerliches Recht,* München: C.H. Beck 2000.
Meier & Jocham *JuS* 2018
P. Meier & F. Jocham, 'Die Rentabilitätsvermutung – Aufwendung als Schaden?', *JuS* 2018, p. 1168-1173.
Meijers *Themis* 1905
E.M. Meijers, 'Het collectieve arbeidscontract en de algemeene rechtsbeginselen', *Themis* 1905, p. 397-483.
Meijers *AA* 1952
E.M. Meijers, 'Antwoord op rechtsvraag 4,' *AA* 1952, p. 21-23.
Mertens 1967
H.J. Mertens, *Der Begriff des Vermögensschadens im Bürgerlichen Recht,* Stuttgart, Berlijn, Keulen & Mainz: W. Kohlhammer 1967.
Michaels 2019
R. Michaels, 'The Functional Method of Comparative Law', in M. Reimann & R. Zimmerman (red), *The Oxford Handbook of Comparative Law,* Oxford: Oxford University Press 2019.
Nieskens-Ipshording *NTBR* 1999
B.W.M. Nieskens-Ipshording, 'Het vermogensrecht, de Hoge Raad, en de emoties van Van Maanen', *NTBR* 1999, p. 137-138.
Nieuwenhuis 1979
J.H. Nieuwenhuis, *Drie beginselen van contractenrecht,* Deventer: Kluwer 1979.
Nieuwenhuis 2006
J.H. Nieuwenhuis, *Waartoe is het recht op aarde?,* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2006.
Mullen *OJLS* 2016
S. Mullen, 'Damages for Breach of Contract: Quantifying the Lost Consumer Surplus', *OJLS* 2016, p. 83–109.
Müller-Laube *JZ* 1995
H.M. Müller-Laube, 'Vetragsaufwendungen und Schadenersatz wegen Nichterfüllung', *JZ* 1995, p. 538-545.
Muris *JLS* 1983
T.J. Muris, 'Cost of Completion or Diminution in Market Value: The Relevance of Subject Value', *Journal of Legal Studies* 1983, p. 379-400.

Neuner *JuS* 2013
J. Neuner, 'Das Schmerzensgeld', *JuS* 2013, p. 577-585.
Nörr *AcP* 1958
D. Nörr, 'Zum Ersatz des immateriellen Schadens nach geltendem Recht', *AcP* 1958, p. 1-21.

Ng *JCL* 2006
G. Ng, 'The Onus of Proof in a Claim for Reliance Damages for Breach of Contract', *JCL* 2006, p. 139-155.
Nguyen *NJB* 2009
T.H. Nguyen, 'Voorwaarden voor smartengeld bij schendingen fundamentele rechten zonder letsel', *NJB* 2009, p. 1412-1418.
Nuninga *NTBR* 2018
W.T. Nuninga, 'Recht, plicht, bevel, verbod', *NTBR* 2019/21, p. 152-162.
Nuninga *NTBR* 2019
W.T. Nuninga, 'Het recht op een kans', *NTBR* 2019/8, p. 41-52.

Örücü 2012
A.E. Örücü, 'Methodology of comparative law', in J.M. Smits (red), *Elgar Encyclopedia of Comparative Law,* Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2012.
Oderkerk *RabelsZ* 2015
M. Oderkerk, 'The Need for a Methodological Framework for Comparative Legal Research', *RabelsZ* 2015, p. 590-623.
MüKoBGB/Oetker, 8. Aufl. 2019, BGB § 249 & *§ 253*
H. Oetker, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB, Band 2: Schuldrecht Allgemeiner Teil I, § 249 & § 253,* München: C.H. Beck 2019.
Ogilvie *JBL* 2009
M.H. Ogilvie, 'Mental Distress and Punitive Damages for Breach of Contract in the Supreme Court of Canada: Here's the Remedy, Where's the Right?', *JBL* 2009, p. 248-264.
Ogus *MLR* 1972
A.I. Ogus, 'Damages for pre-contract expenditure', *MLR* 1972, p. 423-426.
Ogus 1973
A.I. Ogus, *The Law of Damages,* Londen: Butterworths 1973.
O'Sullivan *CLJ* 1995
J. O'Sullivan, 'Contract damages for failed fun – taking the plunge', *CLJ* 1995, p. 496-499.
Overeem 1979
R. Overeem, *Smartegeld,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1979.
Owen *CLJ* 1985
M. Owen, 'Breach of contract – Damages for wasted expenditure', *CLJ* 1985, p. 24-26.

Pauly *MDR* 2014
H. Pauly, 'Vorenthaltener Wohnraum – Erstattungsfähiger Schaden oder bloße entschädigungslose Beeinträchtigung?', *MDR* 2014, p. 873-876.
Peel 2015
E. Peel, *Treitel on the Law of Contract,* Londen: Sweet & Maxwell 2015.
Phang *JBL* 2003
A. Phang, 'The crumbling Edifice? – The Award of Contractual Damages for Mental Distress', *JBL* 2003, p. 341-388.

Pitlo/Bolweg 1974
A. Pitlo & M.F.H.J. Bolweg, *Het verbintenissenrecht naar het Nederlands burgerlijk wetboek, algemeen deel*, Groningen: H.D. Tjeenk Willink 1974.
Podewils *LMK* 2009
F. Podewils, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 09.07.2009 – IX ZR 88/08 (OLG Frankfurt a.M.)', *LMK* 2009, 291389.
Poh *LQR* 1989
K.B. Poh, 'Anguish, forseeability and policy', *LQR* 1989, p. 43-45.
Polak 1949
R.J. Polak, *Aanspraak en aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad,* Zwolle: Tjeenk Willink 1949.
Porat 2017
A. Porat, 'Economics of Remedies', in F. Parisi (red.), *The Oxford Handbook of Law and Economics: Volume 2: Private and Commercial Law,* Oxford: Oxford University Press 2017.
Posner *JLS* 1979
R.A. Posner, 'Utilitarianism, Economics, and Legal Theory', *JLS* 1979, p. 103-140.
Posner *JLS* 1980
R.A. Posner, 'The Value of Wealth: A Comment on Dworkin and Kronman', *JLS* 1980, p. 243-252.
Posner 2011
R.A. Posner, *Economic Analysis of Law,* Austin, TX : Wolters Kluwer Law & Business 2011.

Rabels 1936
E. Rabels, *Das rechts des Warenkaufs: eine rechtsvergeleichende Darstellung,* Berlijn: De Gruyter 1936.
Raiser *JZ* 1963
T. Raiser, 'Adäquanztheorie und Haftung nach dem Schutzzweck der verletzten Norm', *JZ* 1963, p. 462-466.
Rauscher *NJW* 1986
T. Rauscher, 'Abschied vom Schadensersatz für Nutzungsausfall?', *NJW* 1986, p. 2011-2018.
Rawls 1971
J. Rawls, *A Theory of Justice,* Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press 1971.
Reim *NJW* 2003
U. Reim, 'Der Ersatz vergeblicher Aufwendungen nach § 284 BGB', *NJW* 2003, p. 3662-3667.
Riedel 2003
M. Riedel, *Der ersatz von Nichtvermögenschaden im Vertragsrecht*, Bonn: Universität Bonn 2003.
Ribbius 1905
H.R. Ribbius, *De omvang van de te vergoeden schade bij niet-nakoming van verbintenissen en bij onrechtmatige daad*, Leiden: Eduard IJdo 1905.

Rijnhout & Rotscheid *TvVP* 2019
R. Rijnhout & T. Rotscheid, 'Misgelopen woongenot en vergoeding van materiële schade', *TvVP* 2019, p. 55-61.
Robertson *LS* 2008
A. Robertson, 'The basis of the remoteness rule in contract', *LS* 2008, p. 172-196.
Rowan 2013
S. Rowan, *Remedies for Breach of Contract: a Comparative Analysis of the Protection of Performance,* Oxford: Oxford University Press 2013.

Van Schaick *NTBR* 2012
A.C. van Schaick, 'Blijvende onmogelijkheid,' *NTBR* 2012/40, p. 287-297.
Van Schellen *RMThemis* 1984
J. van Schellen, 'Boekbeschouwing: A.R. Bloembergen, Schadevergoeding: Algemeen, Deel I', *RMThemis* 1984, p. 407-411.
Schenk *ZGS* 2008
M. Schenk, 'Aufwendungsersatz nach § 284 BGB', *ZGS* 2008, p. 54-60.
Schiemann 1981
G. Schiemann, *Argumente und Prinzipien bei der Fortbildung des Schadensrechts*, München: C.H. Beck 1981.
Schiemann *JuS* 1988
G. Schiemann, 'Luxusvilla auf Schwankendem Grund: Der Nutzungsschaden an Wohneigentum', *JuS* 1988, p. 22-25.
Schiemann *JZ* 2011
G. Schiemann, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 09.07.2009 – IX ZR 88/08 (OLG Frankfurt a.M.)', *JZ* 2011, p. 526-527.
Schmidt 1993
E. Schmidt, 'Die verpatzte Jubiläumsfeier', in H. Lange e.a. (red), Festschrift für Joachim Gernhuber zum 70. Geburtstag, Tubingen: Mohr 1993.
Schmitz 1980
G. Schmitz, *Ersatz immaterieller Schäden nach Vertragsrecht,* Freiburg: Hochschul-Verlag 1980.
Schulte 1978
W. Schulte, *Schadensersatz in Geld für Entbehrungen*, Berlijn: Duncker & Humblot 1978.
Schulze *NJW* 1997
R. Schulze, 'Nutzungsausfallentschädigung', *NJW* 1997, p. 3337-3342.
Schut *RMThemis* 1990
G.H.A. Schut, 'In de persoon aangetast', *RMThemis* 1990, p. 305-306.
Schut 1991
G.H.A. Schut, 'Lediging van smart door geld', in W. van der Nat-Verhage (red), *Vorm en wezen: opstellen aangeboden aan W.H. Heemskerk,* Utrecht: Lemma 1991.
Schubert 2013
C. Schubert, *Wiedergutmachung immaterieller Schäden im Privatrecht,* Tübingen: Mohr Siebeck 2013.
Schwarze 2017
R. Schwarze, *Das Recht der Leistungsstörungen,* Berlijn: De Gruyter 2017.

Siems 2015
M. Siems, *Comparative law,* Cambridge: Cambridge University Press 2015.
Spier 1990
J. Spier, *Sluipende schade,* Deventer: Kluwer 1990.
Shavell 1987
S. Shavell, *Economic Analysis of Accident Law*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
Staudinger/Schiemann 2017
J. von Staudinger & G. Schiemann, *J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen. Buch 2: Recht der Schuldverhältnisse §§ 249 – 254 (Schadensersatzrecht)*, Berlijn: Sellier-de Gruyter 2017.
Staudinger & Schröder *NJW* 2018
A. Staudinger & P. Schröder, 'Die Entwicklung des Reiserechts im zweiten Halbjahr 2017', *NJW* 2018, p. 909-911.
Stolker *RMThemis* 1988
C.J.J.M. Stolker, 'Besef als vereiste voor immateriële schade?', *RMThemis* 1988, p. 3-29.
Stoll 1965
H. Stoll, *Empfiehlt sich eine Neuregelung der Verpflichtung zum Geldersatz für immateriellen Schaden? Gutachten für den 45. Deutschen Juristentag,* München & Berlijn: C.H. Beck 1965.
Stoll *JuS* 1968
H. Stoll, 'Abstrakte Nutzungsenschädigung bei Beschädigung eines Kraftfahrtzeuges?', *JuS* 1968, p. 504-513.
Stoll *JZ* 1971
H. Stoll, 'Anmerkung bei BGH, Urteil v. 15. 12. 1970 – VI ZR 120/69 (OLG Hamm)', *JZ* 1971, p. 593-597.
Stoll *JZ* 1975
H. Stoll, 'Anmerkung bei BGH Urteil v. 8. 1. 1975 – VIII ZR 126/73 (OLG Hamm)', *JZ* 1975, p. 252-255.
Stoll *JZ* 1976
H. Stoll, 'Anmerkung bei BGH Urteil v. 18. 9. 1975 – III ZR 139/73 (OLG Schleswig), *JZ* 1976, p. 281-284.
Stoll 1977
H. Stoll, 'Die bei Nichterfüllung nutzlosen Aufwendungen des Gläubigers als Masstab der Interessenbewertung', in H.M. Pawlowski (red), *Festschrift für Konrad Duden zum 70. Geburtstag,* München: C.H. Beck 1977.
Stoll *JZ* 1987
H. Stoll, 'Anmerkung bei BGH, Urteil v. 10. 12. 1986 – VIII ZR 349/85 (Düsseldorf)', *JZ* 1987, p. 517-520.
Stolp 2007
M.M. Stolp, *Ontbinding, schadevergoeding en nakoming: de remedies voor wanprestatie in het licht van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit,* Deventer: Kluwer 2007.
Stoppel *AcP* 2004
J. Stoppel, 'Der Ersatz frustrierter Aufwendungen nach § 284 BGB', *AcP* 2004, p. 82-114.

Ströfer 1982
J. Ströfer, *Schadenersatz und Kommerzialisierung,* Berlijn: Duncker & Humbold 1982.
Suurmond & Van Velthoven *NJB* 2005
G. Suurmond & B.C.J. van Velthoven, 'Vergoeding van affectieschade: Te weinig met het oog op de daders en te veel met het oog op de slachtoffers', *NJB* 2005, p. 1934-1936.
Schwitters *AV&S* 2014
R.J.S. Schwitters, 'Smartengeld, afkoopsom of genoegdoening?', *AV&S* 2014/3, p. 1-19.

Taupitz *NJW* 1995
J. Taupitz, 'Der deliktsrechtliche Schutz des menschlichen Körpers und seiner Teile', *NJW* 1995, p. 745-752.
Taylor *Law Teacher* 1984
R.D. Taylor, 'C.C.C. Films (London) Ltd. v. Impact Quadrant Films Ltd. (Q.B.D.) [1984] 3 W.L.R. 245', *Law Teacher* 1984, p. 219-220.
Teichmann *JZ* 1979
A. Teichmann, 'Die Struktur der Leistungsstörungen im Reisevertrag', *JZ* 1979, p. 737-740.
Tettenborn *J Obl & R* 2003
A. Tettenborn, 'Non-Pecuniary Loss: the Right Answer, but Bad Reasoning?', *J Obl & R* 2003, p. 94-106.
Tettenborn *LMCLQ* 2011
A. Tettenborn, 'Of damages, expenses and unprofitable charterparties', *LMCLQ* 2011, p. 1-4.
Thüsing *VerS* 2001
G. Thüsing, 'Schadensersatz für Nichtvermögensschäden bei Vertragsbruch', *VerS* 2001, p. 285-297.
Timme *ZfS* 1999
M. Timme, 'Frustrierte Aufwendungen und Schadensersatz wegen Nichterfüllung', *ZfS* 1999, p. 502-504.
Tjong Tjin Tai 2017
T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Schadebegroting,* Nijmegen: Ars Aequi Libri 2017.
Tolk 1977
M. Tolk, *Der Frustrierungsgedanke und die Kommerzialisierung immaterieller Schaden,* Berlijn: Duncker & Humblot 1977.
Tonner *JZ* 2005
K. Tonner, 'Anmerkung bei BGH, Urteil vom 11. 1. 2005 – X ZR 118/03 (LG Hannover)', *JZ* 2005, p. 734-736.
MüKoBGB/Tonner, 7. Aufl. 2017, BGB § 651f
K. Tonner, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB, Band 6: Schuldrecht Besonderer Teil III, § 651f,* München: C.H. Beck 2017.
Treitel *LQR* 1992
G.H. Treitel, 'Damages for Breach of Contract in the High Court of Australia', *LQR* 1992, p. 229-235.
Tröger *ZGS* 2005
T. Tröger, 'Investitionsschutz nach § 284 BGB', *ZGS* 2005, p. 462-469.

Tröger *ZIP* 2005
T. Tröger, 'Der Individualität eine Bresche: Aufwendungsersatz nach § 284 BGB', *ZIP* 2005, p. 2238-2247.

Van der Veen *AA* 1989
Th.L. van der Veen, 'Vergoeding van niet-materiële schade: NBW zet de klok terug', *AA* 1989, p. 245-247.
Veldman *WPNR* 2001
M. Veldman, 'Grenzen aan het recht op nakoming', *WPNR* 2001, p. 727-738.
Van Velthoven *R&R* 2008
B.C.J. van Velthoven, 'Rechtseconomie tussen instrumentaliteit en normativiteit', *R&R* 2008, p. 29-48.
Verburg 2009
G.J.M. Verburg, *Vaststelling van smartengeld,* Deventer: Kluwer 2009.
Verburgh *AA* 1975
M.J.P. Verburgh, 'Beantwoording rechtvraag (65) – privaatrecht/smartegeld', *AA* 1975, p. 322-330.
Verheij *RMThemis* 1999
A.J. Verheij, 'Een pleidooi voor de vergoeding van geringe immateriële schade', *RMThemis* 1999, p. 339-350.
Verheij 2002
A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon,* Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002.
Verheij *VR* 2013
A.J. Verheij, 'Twee benaderingen van vergoeding van immateriële schade,' *VR* 2013/94, p. 269-276.
Verheij *AV&S* 2017
A.J. Verheij, 'Vergoeding van immateriële schade en van uitgaven die hun doel misten: overwegingen n.a.v. Rechtbank Noord-Nederland 1 maart 2017, C/19/109028/HA ZA 15-33', *AV&S* 2017/21, p. 106-117.
Verheij *NJB* 2020
A.J. Verheij, 'EBI-arrest: een nieuwe koers', *NJB* 2020, p. 824-831.
Verkempinck 2017
B. Verkempinck, *Schadevergoeding wegens wanprestatie in Europees perspectief,* Brugge: Die Keure 2017.
Visscher *AV&S* 2008
L.T. Visscher, 'De omvang van het smartengeld vanuit rechts- en gezondheidseconomisch perspectief', *AV&S* 2008/35, p. 247-254.
Voß *ZRP* 1999
A. Voß, 'Ersatz immaterieller Schäden im Rahmen höchstpersönlicher Verträge: Bedarf es einer Abschaffung des § 253 BGB durch den Gesetzgeber?', *ZRP* 1999, p. 452-455.
De Vries 1997
G.J.P. de Vries, *Recht op nakoming en op schadevergoeding en ontbinding wegens tekortkoming,* Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Vriesendorp *WPNR* 1954
J.J. Vriesendorp, 'De vergoeding van ideële schade na onrechtmatige daad in Nederland en naburige landen', *WNPR* 1954, nr. 4328-4430, p. 1-4, 12-16 en 25-29.

Wachter 1978
B. Wachter, 'Onstoffelijke schade door aantasting in eer en goeden naam', in *2000 weken rechtspraak,* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1978.
Von Wächter 1874
C.G. von Wächter, *Die Busse bei Beleidigungen und Körperverletzungen nach dem heutigen gemeinen Recht,* Leipzig: Alexander Edelman 1874.
Wagner *NJW* 2002
G. Wagner, 'Das Zweite Schadensersatzrechtsänderungsgesetz', *NJW* 2002, p. 2049-2063.
Wagner *JZ* 2004
G. Wagner, 'Ersatz immaterieller Schäden: Bestandsaufnahme und europäische Perspektiven', *JZ* 2004, p. 319-331.
Wagner 2006
G. Wagner, *Neue Perspektiven im Schadensersatzrecht – Kommerzialisierung, Strafschadensersatz, kollektivschaden. Gutachten A für den 66. Deutschen Juristentag*, München: C.E. Beck 2006.
MüKoBGB/Wagner, 7. Aufl. 2017, BGB § 823
G. Wagner, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB, Band 7: Schuldrecht Besonderer Teil IV, BGB, § 823*, München: C.H. Beck 2017.
Webb *OJLS* 2006
C. Webb, 'Performance and Compensation: An Analysis of Contract Damages and Contractual
Obligation', *OJLS* 2006, p. 41-71.
Van Wechem & Rinkes *NJB* 2017
T.H.M. van Wechem & J.G.J. Rinkes, 'Kroniek van het vermogensrecht', *NJB* 2017, p. 2515-2525.
Van Wees *TvC* 2019
K.A.P.C. van Wees, 'Aansprakelijkheid voor gederfd reisgenot onder de nieuwe regeling van de pakketreisovereenkomst en gekoppelde reisarrangementen', *TvC* 2019, p. 66-72.
Weinrib 2012
E.J. Weinrib, *The Idea of Private Law,* Oxford: Oxford University Press 2012.
Weitemeyer *AcP* 2005
B. Weitemeyer, 'Rentabilitätsvermutung und Ersatz frustrierter Aufwendungen unter der Geltung von § 284 BGB', *AcP* 2005, p. 275-296.
Van der Werff *NTHR* 2017
J.E. van der Werff, 'Aansprakelijkheid NAM voor schade door gaswinning', *NTHR* 2017, p. 289-296.
Wiedemann 1984
H. Wiedemann, 'Thesen zum Schadenersatz wegen Nichterfüllung' in G. Baumgärtel (red), *Festschrift für Heinz Hübner zum 70. Geburtstag am 7. November 1984,* Berlijn: De Gruyter 1984.

Wiese 1964
G. Wiese, *Der Ersatz des immateriellen Schadens,* Tübingen: Mohr 1964.
Winterton *LMCLQ* 2012
D. Winterton, 'Money awards substituting for performance', *LMCLQ* 2012, p. 446-570.
Wisman *BB* 2005
W. Wisman, 'Vergoeding van uitgaven die hun doel missen', *BB* 2005, p. 87-89.
Wolfsbergen 1946
A. Wolfsbergen, *Onrechtmatige daad,* Leiden: Universitaire Pers Leiden 1946.
Wolfsbergen *NJB* 1933
A. Wolfsbergen, 'Verminkte wetsduiding', *NJB* 1933, p. 577-587.
Würthwein 2001
S. Würthwein, *Schadensersatz für Verlust der Nutzungsmöglichkeit einer Sache oder für entgangene Gebrauchsvorteile?,* Tübingen: Mohr Siebeck 2001.

Yates *MLR* 1973
D. Yates, 'Damages for non-pecuniary loss', *MLR* 1793, p. 535-541.

Zeuner *AcP* 1963
A. Zeuner, 'Schadensbegriff und Ersatz von Vermögensschaden', *AcP* 1963, p. 380-400.
Zweigert & Kötz 1996
K. Zweigert & H. Kötz, *Einführung in die Rechtsvergleichung auf dem Gebiete des Privatrechts,* Tübingen: Mohr 1996.
Zwirlein *JuS* 2013
S. Zwirlein, 'Die Rechtsprechung zur Ersatzfähigkeit des abstrakten Nutzungsausfallschadens', *JuS* 2013, p. 487-490.
Zwitser *RMThemis* 2005
R. Zwitser, 'Immateriële schadevergoeding bij opzet en daarmee gelijk te stellen bewuste roekeloosheid in het contractenrecht', *RMThemis* 2005, p. 72-79.

Rechtspraak

Nederland

Hoge Raad

- HR 13 mei 1881, *w.* 4638
- HR 31 januari 1919, *NJ* 1919, p. 161 m.nt. Molengraaff (*Lindenbaum/Cohen*)
- HR 29 januari 1937, *NJ* 1937/570, m.nt. EMM (*Voorste Stroom III*)
- HR 31 december 1937, *NJ* 1938/517 m.nt. EMM (*Unitas*)
- HR 21 mei 1943, *NJ* 1943/455 (*Van Kreuningen/Bessem*)
- HR 14 november 1958, *NJ* 1959/15 m.nt. LEHR (*Van Breugel/Romunde*)
- HR 4 februari 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4540, *NJ* 1984/631 (*Franke/De Vries*)
- HR 30 oktober 1987, ECLI:NL:HR:1987:AD0034, *NJ* 1988/177 m.nt. Wichers Hoeth (*Naturistengids)*
- HR 1 november 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0393, *NJ* 1992/58 (*K./Staat*)
- HR 17 juni 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1396, *NJ* 1994/670 (*St. Joseph/Van Fessem*)
- HR 13 januari 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1608, *NJ* 1997/366 m.nt. CJHB (*Ontvanger/Bos*)
- HR 13 december 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2229, *NJ* 1997/682 m.nt. De Boer (*W./Staat*)
- HR 21 februari 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2286, *NJ* 1999/145 m.nt. CJHB (*Wrongful birth*)
- HR 27 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2401, *NJ* 1997/641 (*Budde/Tao Moa Cruising Limited*)
- HR 9 oktober 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2735, *NJ* 1998/853 (*Jeffrey*)
- HR 5 november 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA3358, *NJ* 2000/63 m.nt. Bloembergen (*Bigamie*)
- HR 5 januari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AA9311, *NJ* 2001/79 (*Multi Vastgoed/Nethou*)
- HR 26 oktober 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB2775, *NJ* 2002/216 m.nt. Vranken (*Oogmerk*)
- HR 22 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5356, *NJ* 2002/240 m.nt. Vranken (*Taxibus*)
- HR 26 april 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD9339, *NJ* 2004/210 m.nt. Hijma (*Sparrow/Van Beukering*)
- HR 9 mei 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF4606, *NJ* 2005/168 m.nt. Asser (*Beliën/Noord-Brabant*)
- HR 9 juli 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO7721, *NJ* 2005/391 m.nt. Vranken (*Groningse oudejaarsrellen)*

- HR 3 september 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO7821, *NJ* 2004/586 (*Van Laar/Bouwconsultant*)
- HR 28 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR6460 , *NJ* 2008/55 m.nt. Hijma en *JA* 2005/25 m.nt. Keirse (*Burger/Brouwer Motors*)
- HR 17 maart 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5213, *NJ* 2006/606 m.nt. Vranken (*Baby Kelly*)
- HR 13 april 2007, ECLI:NL:2007:AZ8751, *NJ* 2008/576 m.nt. Vranken (*Iraanse vluchtelinge*)
- HR 5 december 2008, ECLI:NL:HR:2008:BF1042, *NJ* 2010/579 m.nt. Hijma (*Pollen/Linssen Yachts*)
- HR 19 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK8146, *NJ* 2010/172 (*Chipshol*)
- HR 25 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP1410, *RvdW* 2011/427
- HR 29 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1519, *JA* 2012/147 m.nt. Lindenbergh (*Blauw oog*)
- HR 4 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:851, *NJ* 2013/479 (*Parool/Rex de P.*)
- HR 15 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3145, *NJ* 2018/193 m.nt. Lindenbergh *JA* 2018/29 m.nt. Hebly (*Liander/Heiloo*)
- HR 21 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:743, *RvdW* 2017/527 (*Scheve keukenvloer*)
- HR 16 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1106, *NJ* 2017/265 (*De Booij/Van Deurzen*)
- HR 28 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1776, *NJ* 2018/399 (*Kennis in Irak*)
- HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:269, *RvdW* 2019/286 (*Woonoppervlakte*)
- HR 15 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:376, *NJ* 2019/162 m.nt. Lindenbergh (*EBI*)
- HR 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793 (*Woninginbraak*)
- HR 19 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1278, *NJ* 2020/391 m.nt. Spier (*Groningse gaswinning*)
- HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006, *RvdW* 2019/89 (*Urgenda*)

Gerechtshof

- Provinciaal Gerechtshof Utrecht, 26 april 1875, *w.* 3850
- Hof Arnhem 22 mei 1923, *NJ* 1923, p. 1269
- Hof Arnhem 5 december 1967, ELCI:NL:GHARN:1967:AB7117, *NJ* 1969/501 (*Martens/Vermaire*)
- Hof Amsterdam 27 juni 1996, *Smartengeldgids* 1997/88
- Hof Arnhem 22 maart 2005, ECLI:NL:GHARN:2005:AT2244, *JA* 2005/47 (*Kinderontvoering*)
- Hof 's-Hertogenbosch 7 maart 2006, ECLI:NL:GHSHE:2006:BC3648, *NJ* 2008/56 (*Burger/Brouwer Motors*)
- Hof Amsterdam 6 juli 2006, ECLI:NL:GHAMS:2006:AZ1478, *NJF* 2006/497
- Hof Arnhem-Leeuwarden 29 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ7134
- Hof 's-Hertogenbosch 16 juli 2013, ECLI:NL:GHSHE:2013:3155, *WR* 2013/120 m.nt. De Waal (*Rattenplaag*)
- Hof Arnhem-Leeuwarden 29 april 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:6020
- Hof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:2134, *RFR* 2015/98
- Hof Den Haag 14 april 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:1107
- Hof Amsterdam 20 oktober 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:4461, *NJF* 2015/518

- Hof Arnhem-Leeuwarden 3 november 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:8308
- Hof Arnhem-Leeuwarden 5 April 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:2723, *JA* 2016/88 m.nt. Schreuder (*Stalking*)
- Hof Arnhem-Leeuwarden 11 oktober 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:8130 (*Dakkapel*)
- Hof Arnhem-Leeuwarden 18 april 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:3314
- Hof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:695

Rechtbank

- Rb Rotterdam 1 oktober 1900, *w.* 1900, 7525
- Kg Amsterdam 23 juli 1930, *NJ* 1931, p. 265
- Rb Groningen 30 september 1970, *NJ* 1971/403 (*Hengelsportvereniging De Delle/Lich-IJs BV*)
- Kg Utrecht 21 augustus 1972, *NJ* 1973/31 (*Goudriaan/Boers*)
- Kg Rotterdam 28 december 1977, ECLI:NL:KTGROT:1977:AI6688, *Prg*. 1978/1307 (*Gerritsen/Jutte*)
- Rb Amsterdam 14 december 1982, ELCI:NL:RBAMS:1982:AC3908, *NJ* 1983/395 (*Crematie*)
- Kg Maastricht 5 juli 1989, *Smartengeldgids* 1997/879
- Rb Amsterdam 14 november 1990, *Smartengeldgids* 1997/888
- Kg Zaandam 11 april 1991, ECLI:NL:KTGZAA:1991:AI8466, *Prg*. 1991/3503 (*Hollanders/Gaudelle Vacancess*)
- Kg Zwolle 22 augustus 1995, *TvC* 1996/2
- Kg Groenlo 25 mei 1998, ECLI:NL:KTGGNL:1998:AI9713, *Prg*. 1998/4982 m.nt. A.J.J. van der Heiden
- Kg Zaandam 12 juni 1997, *TvC* 1998, p. 144.
- Kg Den Haag 14 juli 2000, ECLI:NL:KTGSGR:2000:AJ0094, *Prg*. 2000, 5506
- Rb Haarlem 18 december 2001, ECLI:NL:RBHAA:2001:AD8163, *VR* 2003/84
- Rb Arnhem 10 november 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AR8832
- Rb Noord-Nederland 7 maart 2006, ECLI:NL:RBNNE:2014:982
- Rb Arnhem 14 maart 2007, ECLI:NL:RBARN:2007:BA1802, *NJF* 2007/279
- Rb Groningen 17 november 2007, ECLI:NL:RBGRO:2007:BB7405, *NJF* 2007/541 (*Sinterklaasoptreden*)
- Rb Rotterdam 30 januari 2008, ECLI:NL:RBROT:2008:BC6130
- Rb Arnhem 23 april 2008, ECLI:NL:RBARN:2008:BD1779, *JA* 2008/107
- Rb Arnhem 11 november 2009, ECL:NL:RBARN:2009:BK4126
- Rb Almelo 27 oktober 2009, ECLI:NL:RBALM:2009:BK2816
- Rb Den Bosch 4 november 2010, ECLI:NL:RBSHE:2010:BO3601
- Rb Leeuwarden 29 september 2010, ECLI:NL:RBLEE:2010:BO2583
- Rb Rotterdam 1 december 2010, ECLI:NL:RBROT:2010:BP1417, *NJF* 2011/115
- Rb Amsterdam 9 maart 2011, ECLI:NL:RBAMS:2011:BQ0842
- Rb Leeuwarden 14 september 2011, ECLI:NL:RBLEE:2011:BT2357
- Rb Leeuwarden 26 oktober 2011, ECLI:NL:RBLEE:2011:BU2841
- Rb Utrecht 2 december 2011, ECLI:NL:RBUTR:2011:BU6603
- Rb Middelburg 23 mei 2012, ELCI:NL:RBMID:2012:BX5374
- Rb Rotterdam 28 februari 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:10955

- Rb Amsterdam 23 april 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:4051
- Rb Gelderland 24 juni 2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:4142
- Rb Midden-Nederland 11 november 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:9618, *S&S* 2016/41
- Rb Zeeland-West-Brabant 29 juni 2016, ECLI:NL:RBZWB:2016:3984, *NJF* 2016/435
- Rb Midden-Nederland 17 augustus 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:5053, *NJF* 2016/47
- Rb Den Haag 21 september 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:11367
- Rb Midden-Nederland 1 maart 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:715, *NJF* 2017/155 (*Woningeigenaren/NAM*)
- Rb Den Haag 6 december 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:14351
- Rb Midden-Nederland 24 januari 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:318
- Rb Amsterdam 29 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:1977
- Rb Amsterdam 25 juli 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:5130, *NJF* 2018/462
- Rb Haarlem 18 december 2018, ECLI:NL:RBHAA:2001:AD8163, *VR* 2003/84
- Kg Amsterdam 2 september 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:6490, *JAR* 2019/241

Afdeling bestuursrechtspraak

- *ABRvS* 13 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3445, *AB* 2018/49 m.nt. Barkhuysen en Van Emmerik (*Alcoholslot*)

Alternatieve geschillenbeslechting

- Geschillencommissie ANVR 24 juli 1973, ECLI:NL:XX:1973:AE3024, *NJ* 1974/384
- Raad van Arbitrage voor de Bouw 24 maart 2014, 34599

Duitsland

Reichsgericht

- RG 4 november 1891, *RGZ* 28, 159
- RG 19 februari 1930, *RGZ* 127, 246

Bundesgerichtshof

- BGH 25 mei 1954, *NJW* 1954, 1404
- BGH 12 juli 1955, *BecKRS* 1955, 31199748
- BGH 7 mei 1956, *NJW* 1956, 1234
- BGH 14 februari 1958, *NJW* 1958, 827
- BGH 18 maart 1959, *NJW* 1959, 1269
- BGH 19 september 1961, *NJW* 1961, 2059
- BGH 11 juli 1963, *NJW* 1963, 2020
- BGH 30 september 1963, *NJW* 1964, 542

- BGH 30 september 1963, *NJW* 1964, 717
- BGH 15 april 1966, *NJW* 1966, 1260
- BGH 2 december 1966, *NJW* 1967, 552
- BGH 14 juni 1967, *NJW* 1967, 1803
- BGH 7 juni 1968, *NJW* 1968, 1778
- BGH 17 maart 1970, *NJW* 1970
- BGH 15 december 1970, *NJW* 1971, 796
- BGH 18 mei 1971, *NJW* 1971, 1692
- BGH 16 oktober 1973, *NJW* 1974, 33
- BGH 10 oktober 1974, *NJW* 1975, 40
- BGH 31 november 1974, *NJW* 1975, 347
- BGH 28 januari 1975, *NJW* 1975, 922
- BGH 12 februari 1975, *NJW* 1975, 733
- BGH 18 september 1975, *NJW* 1975, 2341
- BGH 14 oktober 1975, *NJW* 1976, 286
- BGH 14 mei 1976, *NJW* 1976, 1630
- BGH 21 april 1978, *NJW* 1978, 1805
- BGH 30 november 1979, *NJW* 1980, 775
- BGH 28 februari 1980, *NJW* 1980, 1386
- BGH 12 mei 1980, *NJW* 1980, 1947
- BGH 25 maart 1982, *NJW* 1982, 1522
- BGH 14 juli 1982, *NJW* 1982, 2304
- BGH 23 september 1982, *NJW* 1983, 35
- BGH 21 oktober 1982, *NJW* 1983, 218
- BGH 19 november 1982, *NJW* 1982, 377
- BGH 15 december 1982, *NJW* 1983, 444
- BGH 11 januari 1983, *NJW* 1983, 1107
- BGH 15 november 1983, *NJW* 1984, 724
- BGH 17 januari 1985, *NJW* 1985, 906
- BGH 10 oktober 1985, *NJW* 1986, 427
- BGH 22 november 1985, *NJW* 1986, 2037
- BGH 9 juli 1986, *NJW* 1987, 50
- BGH 31 oktober 1986, *NJW* 1987, 771
- BGH 12 december 1986, *NJW* 1987, 831 en *JZ* 1986, 512.
- BGH 16 september 1987, *NJW* 1988, 251
- BGH 30 januari 1990, *NJW* 1990, 2057
- BGH 19 april 1991, *NJW* 1991, 2277
- BGH 21 februari 1992, *NJW* 1992, 1500
- BGH 9 juli 1992, *NJW* 1992, 3158
- BGH 30 juni 1993, *NJW* 1993, 2527
- BGH 9 november 1993, *NJW* 1994, 127
- BGH 10 oktober 1994, *NJW* 1995, 40
- BGH 29 juni 1995, *NJW* 1995, 2629
- BGH 22 oktober 1999, *NJW* 2000, 506
- BGH 11 januari 2005, *NJW* 2005, 1047
- BGH 20 juli 2005, *NJW* 2005, 2848
- BGH 10 juni 2008, *VerS* 2008, 1086

- BGH 15 juli 2008, *NJW* 2008, 2837
- BGH 9 juli 2009, *JZ* 2011, 524
- BGH 24 november 2009, *NJW* 2010, 763
- BGH 12 december 2011, *NZV* 2012, 223
- BGH 23 oktober 2012, *NJW* 2013, 308
- BGH 24 januari 2013, *NJW* 2013, 1072
- BGH 14 mei 2013, *NJW* 2013, 3170
- BGH 20 februari 2014, *NJW* 2014, 1374
- BGH 20 mei 2014, *NJW* 2014, 2955
- BGH 21 november 2017, *NJW* 2018, 789
- BGH 23 januari 2018, *VerS* 2018, 490
- BGH 29 mei 2018, *NJW* 2018, 3173

Oberlandesgericht

- OLG Frankfurt 17 februari 1967, *NJW* 1967, 1372
- KG 10 oktober 1969, *NJW* 1970, 474
- KG 25 november 1971, *NJW* 1972, 769
- OLG Frankfurt 11 november 1972, *NJW* 1973, 470
- OLG Köln 17 januari 1973, *NJW* 1973, 1083
- OLG Düsseldorf 29 oktober 1973, *NJW* 1974, 150
- OLG Köln 5 december 1973, *NJW* 1974, 561
- OLG Frankfurt 2 december 1980, *NJW* 1981, 827
- OLG Frankfurt 19 september 1988, *NJW-RR* 1988, 1451
- OLG Düsseldorf 3 december 1992, *VerS* 1993, 892
- OLG Köln 12 november 1993, *NJW-RR* 1994, 687
- OLG Saarbrücken 20 juli 1998, *NJW* 1998, 2912
- OLG Hamm 5 februari 1998, *NJW-RR* 1998, 1668
- OLG Saarbrücken 20 juli 1998, *NJW* 1998, 2912
- OLG Frankfurt 25 april 2002, *NJW* 2002, 225
- OLG Brandenburg 15 maart 2004, *NJW-RR* 2005, 253
- OLG Schleswig 8 april 2004, *NJOZ* 2005, 4905
- OLG Brandenburg 15 maart 2004, *NJW-RR* 2005, 253
- KG 17 januari 2005, *NJW* 2005, 1284

Landgericht

- LG Freiburg 24 mei 1972, *NJW* 1972, 1719
- AG Frankfurt 29 oktober 1985, *NJW* 1986, 348
- LG Stuttgart 16 januari 1986, *NJW-RR* 1986, 349
- AG Reinbek 20 mei 2008, *BeckRS* 2008, 12225

Bundesverfassungsgericht

- BVerG 14 februari 1973, *NJW* 1973, 1221

Common law

Engeland & Wales

- *A. v. B.* [2018] EWHC 2325 (Comm)
- *Addis v. Gramophone* [1909] 1 AC 488 (HL)
- *Aerial Advertising Co v. Batchelors Peas Ltd* 1938] 2 All ER 788 (KB)
- *Alexander v. Rolls Royce Motor Cars Ltd* [1996] RTR 95 (CA)
- *Alfred McAlpine Construction Ltd v. Panatown Ltd* [2001] 1 AC 518 (HL)
- *Anglia Television Ltd v. Reed* [1972] 1 QB 1972 (CA)
- *Bailey v. Bullock* [1950] 2 All E.R. 1167 (KB)
- *Beechwood Birmingham Ltd v Hoyer Group UK Ltd* [2011] QB 357 (CA)
- *Birmingham Corporation v. Sowsbery* [1970] RTR 84 (CA)
- *Blackwood & Others v. Saunders & Co* [2007] EWHC 3504 (QB)
- *Bliss v. South East Thames Regional Health Authority* [1987] ICR 700 (CA)
- *Brancett v. Beaney* [1992] 24 HLR 348 (CA)
- *Buckley v. Lane Herdman & Co* [1977] CLY 3143
- *Burton v. Pinkerton* (1867) LR 2 Exch 340
- *C & P Haulage v. Middleton* [1983] 1 WLR 1461 (CA)
- *CCC Films (London) Ltd v. Impact Quadrant Films Ltd* [1985] 1 QB 16 (QB)
- *Channon v Lindley Johnstone (a firm)* [2002] EWCA, 353 (CA)
- *Co-Operative Insurance Society Ltd v. Argyll Stores (Holdings) Ltd* [1998] AC 1 (HL)
- *Cox v. Phillips Industries Ltd* [1976] 1 WLR 638 (QB)
- *Cullinane v. British 'Rema' Manufacturing Co Ltd* [1953] 1 QB 292 (CA)
- *Dawn Gladys Normington v. Palmers Solicitors* [2009] EWHC 2036 (Ch)
- *Farley v. Skinner (No 2)* [2000] PNLR 441 (CA)
- *Farley v. Skinner* [2002] 2 AC 732 (HL)
- *Glen Haysman v Mrs Rogers Films Ltd* [2008] EWHC 2494 (QB)
- *Graham v. Thomas Cook* [2012] EWCA Civ 1355 (CA)
- *Hamilton-Jones v. David & Snape (a firm)* [2004] 1 WLR 924 (Ch)
- *Hamlin v. Great Northern Railway Co* (1856) 1 H & N 408
- *Harrison v. Shepherd Homes Ltd* [2011] EWHC 1811 (TCC)
- *Hayes v. James & Charles Dodd* [1990] 2 All ER 815 (CA)
- *Haysman v. Mrs Rogers Films Ltd* [2008] EWHC 2494 (QB)
- *Hermann v. Withers LLP* [2012] EWHC 1492 (Ch)
- *Heywood v. Wellers* [1976] QB 446 (CA)
- *Hoadley & Anor v Edwards* [2001] P.N.L.R. 41 (Ch)
- *Hobbs v. London & South Western Railway Co* (1875) LR 10 QB 111 (QB)
- *Howell-Smith v Official Solicitor* [2006] PNLR 21
- *Hughes-Holland v. BPE Solicitors* [2017] UKSC 21
- *Jackson v. Chrysler Acceptances* [1978] RTR 474 (CA)
- *Jackson v. Horizon Holidays Ltd* [1975] 1 WLR 1468 (CA)
- *Jarvis v. Swan Tours Ltd* [1973] QB 233
- *Johnson v. Gore Wood* [2002] 2 AC 1 (HL)
- *Johnson v. Unisys* [2001] 1 AC 518 (HL)
- *Knott v. Bolton* [1995] 45 Const LR 127 (CA)

- *McLeish v. Amoo-Gottfried* (1994) 10 PN 102 (QB)
- *Milner v. Carnival Plc* [2011] 1 Lloyd's Rep. 374 (CA)
- *Omak Maritime Ltd v. Mamola Challenger Shipping Co Ltd* [2010] Bus LR 213 (QB)
- *Parker v. SJ Berwin & Co (A Firm)* [2009] PNLR 17 (QB)
- *Patel v. Hooper & Jackson* [1999] 1 WLR 1792 (CA)
- *Pereira v. Vandiyar* [1953] 1 WLR 672 (CA)
- *Perry v. Sidney Phillips & Son* [1982] 1 WLR 1297 (CA)
- *PJ Spillings (Builders) Limited v. Bonus Flooring Limited* [2008] EWHC 1516 (QB)
- *Reed v. Madon* [1989] 1 Ch 408 (CD)
- *Rey v. Graham & Oldham (a firm)* [1999] WL 1805468 (QB)
- *Robinson v. Harman* (1848) 1 Ex 850 (ex)
- *Ruxley Electronics v. Forsyth* [1996] 1 AC 344 (HL)
- *Sampson v. Floyd* [1989] WL 650282 (CA)
- *Siddiqui v. James & Charles Dodd* [2006] EWHC 1295 (QB)
- *Societe des Industries Metallurgiques SA v. The Bronx Engineering Co Ltd* [1975] Lloyd's rep. 465 (CA)
- *South Australia Asset Management Corporation v. York Montague* [1997] AC 191 (HL)
- *Stocznia Gdanska S.A. v. Latvian Shipping Co* [1998] WLR 574 (HL)
- *Supershield v. Siemens* [2010] 1 CLC 241 (CA)
- *The Greta Holme* [1897] AC 596 (HL)
- *The Marpessa* [1907] AC 214
- *The Royal Devon & Exeter NHS Foundation Trust v. ATOS IT services UK Ltd* [2017] EWHC 2197 (TCC)
- *Transfield Shipping v. Mercator Shipping (The Achilleas)* [2009] 1 AC 61 (HL)
- *Watts v. Morrow* [1991] 1 WLR 1421 (CA)
- *Yam Seng Pte. v. International Trade Corp* [2013] 1 CLC 662 (QB)
- *Yearworth v. North Bristol NHS Trust* [2009] EWCA Civ 37 (CA)

Schotland

- *Diesen v. Samsom* [1971] SLT 49

Australië

- *The Commonwealth of Australia v. Amann Aviation Pty Ltd* [1991] 174 CLR 64 (HC Australia)

Canada

- *Bowlay Logging Ltd v. Domtar Ltd* [1978] CarswellBC 425 (SC British Colombia)

Verenigde Staten

- *Albert & Son v. Armstrong Rubber Co.* (1949), 178 F. 2d, p. 182 (CA 2c)
- *Dade Country, Florida v. Palmer and Baker Engineers* (1964) 339 F 2d. 208 (CA 2d)

EUROPESE UNIE

Hof van Justitie
· HvJ 12 maart 2002, C-168/00 (*Leitner/TUI*)

Parlementaire geschiedenis

NEDERLAND

Bles 1908
A.E. Bles (red), *De Wet op de Arbeidsovereenkomst*, Den Haag: Gebr. Belifante 1908.

Weekblad van het Recht 1911/9099 en *Weekblad van het Recht* 1913/9313 en 9459
Wijziging Burgerlijk Wetboek omtrent de verbintenis uit onrechtmatige daad (*Wetsvoorstel Regout*).

Parl. Gesch. Boek 6 BW
C.J. van Zeben e.a. (red), *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek: parlementaire stukken systematisch gerangschikt en van noten voorzien. Boek 6: Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht,* Deventer: Kluwer 1981.

Kamerstukken II, 1991-1992, 22506, 3 (*MvT*)
Aanpassing van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek aan de richtlijn betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten

Kamerstukken II, 2016-2017, 34688, 3 (*MvT)*
Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet handhaving consumentenbescherming en enige andere wetten in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 90/314/EEG van de Raad (PbEU, L 326) (Implementatiewet richtlijn pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen)

DUITSLAND

Mugdan 1899
B. Mugdan (red), *Die gesammten Materialien zum Bürgerlichen Gesetzbuch für das Deutsche Reich. Bd. 2: Recht der Schuldverhältnisse,* Berlijn: Decker's Verlag 1899.

Schubert 1980
W. Schubert (red), *Die Vorlagen der Redaktoren für die erste Kommission zur Ausarbeitung des Entwurfs eines Bürgerlichen Gesetzbuches. Recht der Schuldverhältnisse. 1 Allgemeiner Teil (Von Kübel),* Berlijn: Walter de Gruyter & Co 190.

BT-Drs. 8/786
Deutscher Bundestag, 8. Wahlperiode, *Gesetzentwurf der Bundesregierung Entwurf eines Gesetzes über den Reiseveranstaltungsvertrag,* 27 juli 1977.

BT-Drs. 8/2343
Deutscher Bundestag, 8. Wahlperiode, *Beschlußempfehlung und Bericht des Rechtsausschusses (6. Ausschuß) zu dem von der Bundesregierung eingebrachten Entwurf eines Gesetzes über den Reiseveranstaltungsvertrag (Drucksache 8/786)*, 4 december 1978.

BT-Drs. 14/7752
Deutscher Bundestag, 14. Wahlperiode, *Gesetzentwurf der Bundesregierung Entwurf eines Zweiten Gesetzes zur Änderung schadensersatzrechtlicher Vorschriften*, 7 december 2001.

BT-Drs. 14/6040
Deutscher Bundestag, 14. Wahlperiode, *Entwurf eines Gesetzes zur Modernisierung des Schuldrechts*, 14 mei 2001.

BELGIË

Bocken e.a. 2018
H. Bocken e.a. *Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet houdende invoeging van de bepalingen betreffende buitencontractuele aansprakelijkheid in het nieuw Burgerlijk Wetboek,* Brussel: Kabinet van Minister van Justitie 30 maart 2018. Te raadplegen via: https://justice.belgium.be/sites/default/files/memorie_van_toelichting_aansprakelijkheidsrecht.pdf (laatst bezocht op 22 oktober 2020).

EUROPESE UNIE

Richtlijn 90/314/EEG van de Raad van 13 juni 1990 betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten

Richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen

Appendices

Appendix 1

Recht, belang en economisch of onstoffelijk voordeel

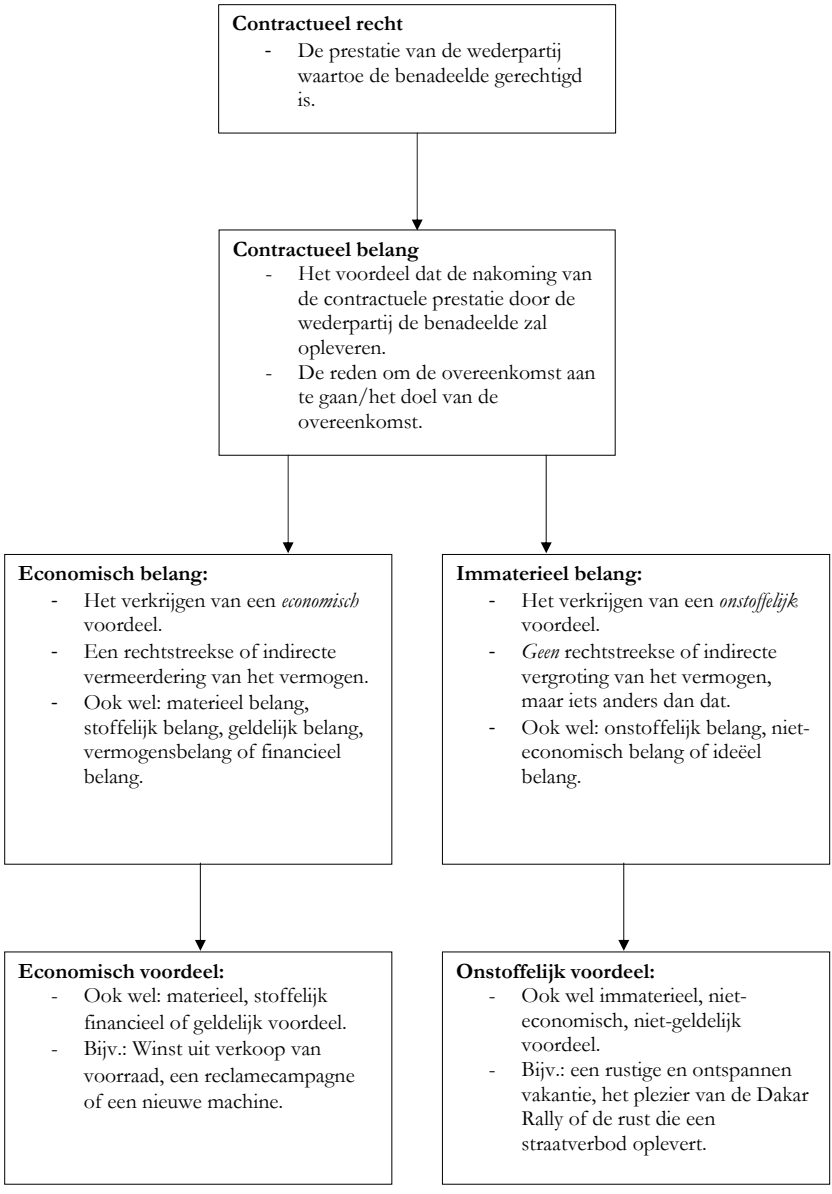

Appendix 2

De waarde van gemist onstoffelijk voordeel

De waarde van gemist onstoffelijk voordeel kan als volgt worden ontleed.

Onstoffelijk voordeel

De waarde van gemist onstoffelijk voordeel kan allereerst worden uitgesplitst in de kosten die een benadeelde heeft gemaakt om het voordeel te verkrijgen enerzijds en het consumentensurplus of de immateriële winst die hij zou hebben gerealiseerd wanneer hij het onstoffelijke voordeel zou hebben verkregen anderzijds.

Gemaakte kosten om het onstoffelijke voordeel te verkrijgen	Consumentensurplus

De gemaakte kosten kunnen vervolgens nader worden uitgesplitst in de contractsprijs die de benadeelde heeft betaald aan zijn wederpartij en de andere kosten die hij bij derden heeft gemaakt om het onstoffelijke voordeel te verkrijgen. Beide soorten uitgaven kunnen tevergeefs worden wanneer de benadeelde het onstoffelijke voordeel is misgelopen door de wanprestatie van zijn wederpartij. De contractsprijs die de benadeelde heeft voldaan aan zijn wederpartij, kan hij in het Nederlandse recht ook door middel van ontbinding terugkrijgen.

Tegenprestatie voldaan aan de wederpartij	Kosten gemaakt bij derden om het onstoffelijke voordeel te verkrijgen	consumenten-surplus

Burger/Brouwer Motors kan als voorbeeld dienen. Allereerst is de huursom die Burger aan Brouwer Motors heeft betaald voor de huur van de rallymotor tevergeefs. Daarbovenop zijn de uitgaven die Burger heeft gedaan bij derden, zoals het betaalde inschrijvingsgeld aan de organisatie van de Dakar Rally, tevergeefs geworden door de wanprestatie van Brouwer Motors. Tot slot kan nog de gederfde immateriële (netto)winst of het gemiste consumentensurplus van de Dakar Rally worden onder-

scheiden. Ook dat loopt Burger mis door de wanprestatie. Deze drie componenten samen vormen de totale waarde van het door hem misgelopen onstoffelijke voordeel.

De huursom voor de rallymotor voldaan aan Brouwer Motors	De inschrijvingskosten voor de Dakar Rally, kosten van een monteur etc.	Het gemiste plezier van de Dakar Rally zelf (de imm. winst)

Curriculum vitae

Thijs Beumers (Woerden, 1990) behaalde in 2008 zijn VWO-diploma aan het Minkema College te Woerden. Daarna studeerde hij politicologie (master politieke filosofie, 2014) en rechtsgeleerdheid (master civiel recht, 2015) aan de Universiteit Leiden. Van 2015 tot 2021 werkte hij als docent en promovendus bij het Instituut voor Privaatrecht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van Universiteit Leiden. In 2017 was hij *visiting scholar* bij het Institute of European and Comparative Law van Oxford University. Sinds 2021 is hij advocaat te Den Haag.

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden zijn in 2019 en 2020 verschenen:

MI-335 M.R. Bruning e.a., *Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie. Het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2020

MI-336 J. van Kralingen, *De ondeelbaarheid van het pand- en hypotheekrecht; deconstructie van een leerstuk. Een historisch-comparatieve studie* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 782 9

MI-337 J.C.A. van Dam, *Guidance documents of the European Commission in the Dutch legal order*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-338 F. Jiang, *Greening' the WTO Ban on China's Export Duties. Should WTO law allow China to use export duties to protect the environment and, if so, in what manner?*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-339 M.J.R. Broekema, *Cognitive Bias in the Judgment of Business Valuations and Valuators. How Systematic Patterns of Irrationality Affect Entrepreneurs, Legal Professionals and Business Valuators*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-340 H. Horii, *Child Marriage as a Choice. Rethinking agency in international human rights*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-341 R. de Graaff, *Concurrence in European Private Law*, (diss. Leiden), The Hague: Eleven International Publishing 2020, ISBN 978 94 6236 134 8

MI-342 J.M.M. van der Vliet, *The International Legal Protection of Environmental Refugees. A human rights-based, security and State responsibility approach*, (diss. Leiden), The Hague: Eleven International Publishing 2020, ISBN 978 94 6236 139 3

MI-343 M. Samadi, *Normering en Toezicht in de Opsporing. Een onderzoek naar de normering van het strafvorderlijk optreden van opsporingsambtenaren in het voorbereidend onderzoek en het toezicht op de naleving van deze normen*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 816 1

MI-344 D.J. Verheij, *Credit rating agency liability in Europe. Rating the combination of EU and national law in rights of redress*, (diss. Leiden), The Hague: Eleven International Publishing 2020, ISBN 978 94 6236 144 7

MI-345 P. Rustenburg, *Een algemene normtheorie toegepast op open normen in het belastingrecht*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-346 J.V.O.R. Doekhie e.a., *Invoering jeugdstrafrecht in Caribisch Nederland: een verkenning naar een jeugdstrafrechtmonitor*, Den Haag: Boom criminologie 2020, ISBN 978-94-6236-151-5

MI-347 A. Varga, *Establishing State Responsibility in the Absence of Effective Government*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-348 M. Darouei, *Managing a Sustainable Career in the Contemporary World of Work: Personal Choices and Contextual Challenges*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-349 N. Strohmaier, *Making Sense of Business Failure. A social psychological perspective on financial and legal judgments in the context of insolvency*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-350 S. Kouwagam, *How Lawyers Win Land Conflicts for Corporations. Legal Strategy and its Influence on the Rule of Law in Indonesia*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-351 A.D. Sarmiento Lamus, *The proliferation of dissenting opinions in international law. A comparative analysis of the exercise of the right to dissent at the ICJ and the IACtHR*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-352 B. Ribeiro de Almeida, *Building land tenure systems. The political, legal, and institutional struggles of Timor-Leste*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-353 K.A.M. van der Zon, *Pleegrechten voor kinderen. Een onderzoek naar het realiseren van de rechten van kinderen die in het kader van de ondertoezichtstelling in een pleeggezin zijn geplaatst* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020

MI-354 E.G. van 't Zand e.a., *Bestuurlijke boetes en de Verklaring Omtrent het Gedrag. Een onderzoek naar de realiseerbaarheid en wenselijkheid van het betrekken van bestuurlijke boetes bij de VOG-*

screening aan de hand van een casestudy naar handhaving en integriteit in de financiële sector, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 843 7

MI-355 J. Boakye, *Understanding Illegal Logging in Ghana. A Socio-Legal Study on (non)Compliance with Logging Regulations*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-356 N. Sánchez, *International law and the sustainable governance of shared natural resources. A principled approach,* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020, ISBN 978 94 0282 145 1

MI-357 S.S. Arendse, *De uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht. Een analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 844 4

MI-358 J. Reef, M. Jeltes & Y.N. van den Brink, *De PIJ-maatregel doorgelicht. Juridische grondslagen, populatiekenmerken, gedragsverandering en recidive,* Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2020, ISBN 978 94 6240 608 7

MI-359 S. Guo, *Recognition of Foreign Bank Resolution Actions*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-360 B. Muscat, *Insolvency Close-out Netting: A comparative study of English, French and US laws in a global perspective*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-361 J.M. ten Voorde, S.V. Hellemons & P.M. Schuyt, *Discriminatie als strafbeïnvloedende omstandigheid bij strafbare feiten, Een rechtsvergelijkende studie*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 8710

MI-362 F. Afandi, *Maintaining Order: Public Prosecutors in Post-Authoritarian Countries, the Case of Indonesia*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020

MI-363 R.M. Koenraadt, M.M. Boone, S.E. Rap & S. Kappert, *Financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht. Een onderzoek naar het verloop, de resultaten en mogelijke uitbreiding van verplicht financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 933 5

MI-364 J.J. Asscher, Y.N. van den Brink, H.E. Creemers, E. Huls, E.K. van Logchem, N. Lynch & S.E. Rap, *De strafmaat voor jeugdige daders van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven in internationaal perspectief*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 943 4

MI-365 M.P.A. Spanjers, *Belastingbudget. Onderzoek betekenis budgettaire impact belastingen bij parlementaire vaststelling belastingwetgeving* (diss. Leiden), Den Haag: Flosvier 2021, ISBN 978 90 8216 072 7

MI-366 J. Zhang, *The Rationale of Publicity in the Law of Corporeal Movables and Claims. Meeting the Requirement of Publicity by Registration?* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2021

MI-367 B.C.M. van Hazebroek, *Understanding delinquent development from childhood into early adulthood in early onset offenders* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021, ISBN 978 94 6421 2723

MI-368 M.R. Manse, *Promise, Pretence and Pragmatism - Governance and Taxation in Colonial Indonesia, 1870-1940* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021

MI-369 M.E. Stewart, *Freedom of Overflight: - A Study of Coastal State Jurisdiction in International Airspace* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021

MI-370 M.T. Beumers, *De bescherming van immateriële contractuele belangen in het schadevergoedingsrecht* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2021, ISBN 978 94 6290 962 5